

Dodatek č. 6 ŠVP Gymnázia Otrokovice – Pramen moudrosti a vědění, zpracován podle RVP ZV a RVP G, vzdělávací program osmiletý s platností od 1. 9. 2022  
č. j. GO 397/2025/2026

Od 1. 9. 2026 dochází k následujícím změnám:

1. **Anglický jazyk** – úprava konverzačních okruhů a reálií:

Kvinta

Konverzační okruhy

**Učivo**

Dovolená, cestování a turistika  
Rodina, mezilidské vztahy  
Sporty a volnočasové aktivity  
Části těla, zdraví a nemoci  
Bydlení, typy domů, vybavení

Reálie

**Učivo**

Britská královská rodina  
Oblíbené sporty v anglicky mluvících zemích  
Slavní Britové a Američané  
Životní styl v anglicky mluvících zemích

Sexta

Konverzační okruhy

**Učivo**

Roční období a počasí  
Sociální problémy  
Kultura a umění  
Mezilidské vztahy  
Nakupování a peníze  
Média

Reálie

**Učivo**

Životní styl ve Velké Británii  
Turistické atrakce ve Velké Británii  
Národní svátky a slavnostní příležitosti ve Velké Británii  
Slavní britští a američtí spisovatelé  
Londýn  
Bydlení a typy domů ve Velké Británii

Septima

Reálie

**Učivo**

Životní styl v USA (historie, současnost, politický systém, svátky...)  
Zajímavá místa v USA  
Washington D.C., New York

Moderní američtí a britští spisovatelé  
Moje rodné město a jeho okolí

Oktáva  
Reálie

#### **Učivo**

Systém vzdělávání v anglicky mluvících zemích

Země Britského Commonwealthu (Kanada, Austrálie, Nový Zéland)

Evropská unie, mezinárodní organizace

Česká republika a Praha

## **2. Výchova k občanství**

Charakteristika předmětu Výchova k občanství

A. Časové a organizační vymezení předmětu:

Předmět je vyučován s následující hodinovou dotací: Prima - 2 hodiny týdně, Sekunda – 1 hodina týdně, Tercie – 2 hodiny týdně, Kvarta – 1 hodina týdně.

V rámci předmětu Výchova k občanství jsou realizována vybraná témata z učiva ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví s dotací 1 hodina týdně v primě a v tercii z učiva ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce s dotací 1 hodina týdně.

B. Obsahové vymezení předmětu:

Cílem Výchovy k občanství je pěstovat v žácích správné a žádoucí mravní a občanské postoje a poskytnout jim základní právní vědomí i ekonomickou orientaci. Spíše, než teoretické znalosti se budou posilovat praktické dovednosti a schopnost určitým způsobem reagovat v problémové situaci.

V rámci předmětu Výchova k občanství je realizováno učivo ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví v primě, k učivu v sekundě je přiřazeno učivo Změny v životě člověka a jejich reflexe a v tercii Hodnota a podpora zdraví. V tercii a kvartě je realizováno učivo ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Pro rozvoj digitálních kompetencí klademe důraz na využívání digitálních technologií, učíme žáky vyhledávat informace a následně je vyhodnocovat a dále zpracovávat. Motivujeme žáky k aktivnímu vyjádření jejich názoru a popřípadě reakci na názory jiných v modelových situacích na sociálních sítích prostřednictvím digitálních technologií.

C. Výchovné a vzdělávací strategie:

O dosažení jednotlivých klíčových kompetencí usilují vyučující následujícími výchovnými a vzdělávacími strategiemi:

Kompetence realizované na základní úrovni vzdělávání (v primě, sekundě, tercií a v kvartě)  
 Kompetence k učení: frontální i skupinová výuka, žákovské referáty  
 Kompetence k řešení problémů: domácí práce s literaturou, samostatná práce  
 Kompetence komunikativní: debata, argumentace, prezentace vlastní práce  
 Kompetence personální a sociální: týmová práce, prezentace vlastní práce  
 Kompetence občanské: účast na charitativních, kulturních a společenských akcích, besedy s osobnostmi veřejného života

Kompetence pracovní: domácí úkoly, tvorba projektových prací

Digitální kompetence: zapojovat se do veřejného dění ve svém okolí prostřednictvím digitálních technologií, posuzovat vliv používání digitálních technologií na život jedince a na proměnu společnosti, rozpoznávat protiprávní jednání v digitálním prostředí.

Prima

2 h týdně, P

### Člověk ve společnosti

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Vysvětlí závislost člověka na přírodě v souvislosti s vegetačním cyklem.</li> <li>Popíše základní typy kalendářů a charakterizuje jejich historický vývoj.</li> <li>Vyhledá v kalendáři významné dny a svátky a propojí je s příslušnými zvyky a tradicemi.</li> <li>Vysvětlí pojem domov a charakterizuje vztah mezi pojmy obec, vlast, Evropa a svět.</li> <li>Formuluje vlastní vztah k místu, kde žije, a zdůvodní jej.</li> <li>Rozpozná základní krajinné a ekologické prvky svého okolí a zhodnotí jejich význam pro život člověka.</li> <li>Vysvětlí význam rodiny pro vývoj člověka.</li> <li>Uvede konkrétní příklady spolupráce členů rodiny při řešení společných úkolů a zhodnotí její význam.</li> <li>Vysvětlí postavení rodiny ve společnosti a uvede její základní společenské role.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li><b>Člověk v rytmu času</b> – čas a jeho proměny, střídání ročních období a přírodní cykly, kalendář a jeho využití.</li> <li><b>Domov je tam, kde</b> – místo, kde žijeme a kde se cítíme doma, obec a její fungování, obecní správa a uspořádání, péče o prostředí, ve kterém žijeme.</li> <li><b>Rodinný život</b> – rodina a její význam, role muže a ženy, vztahy mezi příbuznými, manželství a partnerské soužití, pomoc a podpora rodinným příslušníkům na dálku, komunikace v rodině.</li> <li><b>Život ve škole</b> – význam školy a vzdělávání, školní pravidla a jejich dodržování, způsoby efektivního učení, kamarádství, přátelství a láska, zvládání a řešení problémových situací.</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Rozliší jednotlivé typy rodin a charakterizuje jejich základní znaky.</li> <li>• Vyjmenuje, popíše a vysvětlí základní funkce rodiny.</li> <li>• Vysvětlí význam ochrany kulturních památek a navrhne způsoby, jak předcházet vandalismu nebo proti němu vystoupit.</li> <li>• Vysvětlí význam vzdělání, společných pravidel a norem ve školním kolektivu a uvede příklady tolerance a spolupráce.</li> <li>• Popíše a uplatní zásady efektivního učení při vlastní přípravě.</li> <li>• Navrhne a zdůvodní způsoby nenásilného řešení neshod a konfliktů.</li> <li>• Vysvětlí význam volnočasových aktivit pro zdraví člověka a zhodnotí jejich přínos pro vlastní život.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Přírodní a kulturní bohatství</b> – přírodní a kulturní krásy České republiky, péče o přírodní a kulturní dědictví a jeho ochrana.</li> </ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Přesahy do                                                                                                                                                                                        | Přesahy z                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce, řešení konfliktů</li> <li>• Výchova demokratického občana – občan, společnost, pravidla a odpovědnost</li> <li>• Multikulturní výchova – kulturní rozmanitost, tolerance a respekt k odlišnostem</li> <li>• Environmentální výchova – vztah člověka k životnímu prostředí</li> <li>• Mediální výchova – vliv médií na člověka a společnost</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Výchova ke zdraví</li> <li>• Zeměpis</li> <li>• Přírodopis</li> <li>• Dějepis</li> <li>• Výtvarná výchova</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Výchova ke zdraví</li> <li>• Zeměpis</li> <li>• Přírodopis</li> <li>• Dějepis</li> <li>• Výtvarná výchova</li> </ul> |

**Člověk jako jedinec**

| Očekávané výstupy | Učivo                                                                                                                                                |
|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Žák:</b>       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Život ve škole</b> – kamarádství, přátelství a láska, zvládání a řešení problémových situací.</li> </ul> |

| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Navrhne a zdůvodní způsoby nenásilného řešení neshod a konfliktů.</li> <li>• Porovná klady a zápory využívání multimediálních zařízení a zhodnotí jejich vliv na každodenní život člověka.</li> <li>• Vysvětlí možná nebezpečí spojená s krizovými situacemi včetně šikany a uvede příklady vhodného jednání.</li> <li>• Analyzuje možné následky krizových situací a navrhne konstruktivní řešení.</li> <li>• Popíše možnosti spolupráce při odhalování příčin a původců šikany, navrhne způsoby, jak překonat strach, a vyhledá vhodnou pomoc.</li> </ul> |  |                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Osobní bezpečí</b> – zásady bezpečného chování v krizových situacích, šikana a její projevy.</li> <li>• <b>Život ve škole</b> – sledování a zaznamenávání času stráveného na sociálních sítích.</li> </ul> |                                                                                                                                |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  | Přesahy do                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                        | Přesahy z                                                                                                                      |  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání, seberegulace, mezilidské vztahy, komunikace</li> <li>• Mediální výchova – vliv médií a digitálních technologií na člověka</li> <li>• Multikulturní výchova – respekt k odlišnostem</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Informatika</li> <li>• Tělesná výchova</li> </ul> |                                                                                                                                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Informatika</li> <li>• Tělesná výchova</li> </ul> |  |

## Výchova ke zdraví

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</li> <li>• vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</li> </ul> | <p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití – kamarádství, přátelství, láska, rodina, škola, obec.</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace činností a chování</p> <p>Psychohygiena.</p> <p>Mezilidské vztahy – Komunikace a kooperace.</p> <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence– Bezpečné chování a komunikace,</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</li> <li>• uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událost</li> <li>• projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</li> </ul> | <p>dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, ochrana člověka za mimořádných událostí, autodestruktivní závislosti, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání.</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Občan a právo

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                    | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Objasní základní pojmy související se státní mocí, popíše základní funkce jejích složek a charakterizuje principy demokratického systému.</li> <li>• Rozliší práva a povinnosti, uvede příklady základních lidských práv a vysvětlí povinnosti vyplývající z různých společenských rolí.</li> <li>• Vysvětlí hlavní cíle a obsah Úmluvy o právech dítěte a uvede příklady práv dítěte v běžném životě.</li> <li>• Rozpozná projevy odlišnosti a vysvětlí význam tolerance a respektu; navrhne vhodné způsoby reakce na projevy netolerance.</li> </ul> |                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Má vlast</b> – státní symboly, Česká republika jako naše vlast.</li> <li>• <b>Z historie</b> – významné osobnosti českých dějin, prezidenti České republiky, Praha jako hlavní město.</li> <li>• <b>Lidská práva</b> – lidé a jejich vzájemná rovnost, historie a počátky lidských práv, práva jednotlivce a práva druhých.</li> <li>• <b>Domov je tam, kde</b> – obec, obecní správa a uspořádání.</li> </ul> |
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Přesahy do                                                                                                         | Přesahy z                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Výchova demokratického občana – občanská společnost, demokracie,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dějepis</li> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Zeměpis</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dějepis</li> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Zeměpis</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                 |                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| principy fungování státu,<br>práva a povinnosti občana <ul style="list-style-type: none"> <li>• Multikulturní výchova – lidské vztahy, kulturní odlišnosti, tolerance</li> <li>• Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy, hodnoty, postoje</li> <li>• Mediální výchova – média a jejich role ve společnosti</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Informatika</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Informatika</li> </ul> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|

### Mezinárodní vztahy a globální svět

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                          | Učivo                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Vysvětlí vztah mezi pojmy obec, vlast, Evropa a svět.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Domov je tam, kde</b> – vztah člověka k obci, vlasti, Evropě a světu.</li> <li>• <b>Má vlast</b> – Česká republika jako součást Evropy.</li> </ul> |
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Přesahy do                                                                                                                               | Přesahy z                                                                                                                                                                                      |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Výchova demokratického občana – občan, společnost, demokratické principy</li> <li>• Multikulturní výchova – kulturní rozmanitost, tolerance, respekt</li> <li>• Environmentální výchova – globální souvislosti a odpovědnost člověka</li> <li>• Mediální výchova – informace o dění ve světě, práce s informacemi</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zeměpis</li> <li>• Dějepis</li> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Cizí jazyk</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zeměpis</li> <li>• Dějepis</li> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Cizí jazyk</li> </ul>                                                       |

### Osobní bezpečí a první pomoc

| Očekávané výstupy | Učivo                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Žák:</b>       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Osobní bezpečí</b> – zásady bezpečného chování v krizových situacích, šikana a její projevy, dětská krizová centra a možnosti využití linek důvěry.</li> </ul> |

| <ul style="list-style-type: none"><li>• Vysvětlí možná nebezpečí spojená s krizovými situacemi včetně šikany a uvede příklady vhodného jednání.</li><li>• Analyzuje možné následky krizových situací a navrhne konstruktivní řešení.</li><li>• Popíše možnosti spolupráce při odhalování příčin a původců šikany, navrhne způsoby, jak překonat strach, a vyhledá vhodnou pomoc.</li><li>• Vyhledá kontaktní adresy a telefonní čísla zařízení poskytujících pomoc v krizových situacích ve svém okolí a vybere vhodný způsob pomoci.</li><li>• Popíše základní zásady první pomoci a předvede jejich správné použití v modelových situacích.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• <b>První pomoc</b> – základní pravidla a postupy při poskytování první pomoci.</li></ul> |                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Přesahy do                                                                                                                       | Přesahy z                                                                                            |
| <ul style="list-style-type: none"><li>• Osobnostní a sociální výchova – rozhodování, odpovědnost, hodnoty</li><li>• Výchova demokratického občana – odpovědnost občana a fungování společnosti</li><li>• Environmentální výchova – odpovědná spotřeba a vztah k životnímu prostředí</li><li>• Mediální výchova – reklama a informace ovlivňující spotřebitele</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"><li>• Matematika</li><li>• Informatika</li><li>• Zeměpis</li></ul>                             | <ul style="list-style-type: none"><li>• Matematika</li><li>• Informatika</li><li>• Zeměpis</li></ul> |

## Sekunda

1 h týdně, P

### Člověk ve společnosti

| Očekávané výstupy | Učivo                                                                              |
|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| Žák:              | Život mezi lidmi – Člověk jako součást společnosti. Sociální skupiny a vztahy mezi |

| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Volí vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a řeší konfliktní situace nenásilným způsobem.</li> <li>• Rozliší záměrné a nezáměrné působení na člověka a uvede příklady.</li> <li>• Identifikuje nežádoucí vlivy okolí, posoudí jejich působení a navrhne způsoby, jak se jim bránit.</li> <li>• Vysvětlí význam základních pojmů a použije je v konkrétních situacích.</li> <li>• Identifikuje projevy netolerance a posoudí jejich důsledky pro jednotlivce i společnost.</li> <li>• Uplatňuje respektující přístup ke kulturním odlišnostem, názorům a způsobům chování druhých.</li> </ul> | lidmi. Vliv rodiny a školy. Komunikace. Média a jejich působení.                                                                          |                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Přesahy do                                                                                                                                | Přesahy z                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Osobnostní a sociální výchova</b> – mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce, řešení konfliktů</li> <li>• <b>Multikulturní výchova</b> – kulturní rozmanitost, tolerance, respekt k odlišnostem</li> <li>• <b>Mediální výchova</b> – působení médií, vliv médií na člověka a společnost</li> <li>• <b>Výchova demokratického občana</b> – občan a společnost, odpovědnost, pravidla soužití</li> </ul>                                                                                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Informatika</li> <li>• Dějepis</li> <li>• Zeměpis</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Informatika</li> <li>• Dějepis</li> <li>• Zeměpis</li> </ul> |

### Člověk jako jedinec

| Očekávané výstupy                                                                                                                 | Učivo                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Rozliší záměrné a nezáměrné působení na člověka a uvede příklady.</li> </ul> | <b>Člověk a kultura</b> – Kultura a její projevy. Umění a jeho význam. Víra a náboženství. Mravní hodnoty a pravidla jednání. |

| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Identifikuje nežádoucí vlivy okolí, posoudí jejich působení a navrhne způsoby, jak se jim bránit.</li> <li>• Posoudí své potřeby s ohledem na vlastní možnosti a potřeby druhých a zvolí přiměřené řešení.</li> <li>• Identifikuje projevy netolerance a posoudí jejich důsledky pro jednotlivce i společnost.</li> </ul>                                                                  |                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Přesahy do                                                                                                                                             | Přesahy z                                                                                                                                              |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Osobnostní a sociální výchova</b> – sebepoznání, seberegulace, hodnoty, postoje, mezilidské vztahy</li> <li>• <b>Multikulturní výchova</b> – kulturní odlišnosti, tolerance, respekt</li> <li>• <b>Mediální výchova</b> – působení médií a jejich vliv na postoje člověka</li> <li>• <b>Výchova demokratického občana</b> – respekt k druhým, odpovědnost za vlastní jednání</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Dějepis</li> <li>• Výtvarná výchova</li> <li>• Hudební výchova</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Dějepis</li> <li>• Výtvarná výchova</li> <li>• Hudební výchova</li> </ul> |

## Člověk, stát a hospodářství

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |            | Učivo                                                                                                                                          |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Rozliší nezbytné a zbytné potřeby a zdůvodní své rozhodnutí.</li><li>• Rozliší vlastní a cizí majetek, uplatňuje zásady jeho ochrany a zdůvodní odpovědné nakládání s majetkem.</li><li>• Posoudí své potřeby s ohledem na vlastní možnosti a potřeby druhých a zvolí přiměřené řešení.</li></ul> |            | <b>Majetek</b> – Lidské potřeby a jejich uspokojování. Hodnoty člověka a otázka vlastnictví. Majetek, vlastnictví a odpovědné nakládání s ním. |  |
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Přesahy do | Přesahy z                                                                                                                                      |  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                          |                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Osobnostní a sociální výchova</b> – hodnoty, rozhodování, odpovědnost</li> <li>• <b>Environmentální výchova</b> – odpovědná spotřeba, vztah člověka k životnímu prostředí</li> <li>• <b>Mediální výchova</b> – reklama a její působení na spotřebitele</li> <li>• <b>Výchova demokratického občana</b> – odpovědnost jednotlivce a společnosti</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Matematika</li> <li>• Informatika</li> <li>• Zeměpis</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Matematika</li> <li>• Informatika</li> <li>• Zeměpis</li> </ul> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Člověk, stát a právo

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Vyjmenuje základní znaky státu a porovná různé formy státního zřízení.</li> <li>• Popíše možnosti občanské účasti na veřejném životě a navrhne způsoby, kterými může přispět k fungování společnosti.</li> <li>• Vysvětlí základní principy demokracie a uvede jejich projevy v praktickém životě.</li> <li>• Vyjmenuje základní lidská práva, vysvětlí jejich význam a aplikuje je při řešení modelových situací.</li> <li>• Rozliší vlastní práva a práva druhých, posoudí konkrétní situaci a navrhne řešení respektující práva všech zúčastněných.</li> <li>• Vysvětlí význam ochrany lidských práv a navrhne způsoby jejich ochrany v konkrétních situacích.</li> <li>• Porovná životní a kulturní podmínky různých zemí, vysvětlí příčiny rozdílů a obhájí respektující přístup k odlišnostem.</li> </ul> | <b>Řízení společnosti</b> – Stát a jeho fungování. Vývoj a principy demokracie. Volby a jejich význam. Možnosti zapojení občanů do veřejného života.<br><br><b>Lidská práva</b> – Lidská práva zakotvená v právních a mezinárodních dokumentech. Rovnost a nerovnost mezi lidmi. Svoboda a autorita. Morální hodnoty a mravní zásady. Všeobecná deklarace lidských práv. |                                                             |
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Přesahy do                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Přesahy z                                                   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Výchova demokratického občana</b> –</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dějepis</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dějepis</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                        |                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>demokracie, občanská společnost, stát, občan, práva a povinnosti, participace</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Osobnostní a sociální výchova</b> – hodnoty, postoje, rozhodování, mezilidské vztahy</li> <li>• <b>Multikulturní výchova</b> – rovnost, kulturní odlišnosti, tolerance, respekt</li> <li>• <b>Mediální výchova</b> – média ve společnosti, informace a jejich význam pro občana</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Zeměpis</li> <li>• Informatika</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Zeměpis</li> <li>• Informatika</li> </ul> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Mezinárodní vztahy a globální svět

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                          | Učivo                                                                                                                                                                                                           |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Vysvětlí význam mezinárodní spolupráce a uvede příklady jejího využití.</li> <li>• Vyhledá, interpretuje a prezentuje informace o aktuálním dění ve světě.</li> <li>• Porovná životní a kulturní podmínky různých zemí, vysvětlí příčiny rozdílů a obhájí respektující přístup k odlišnostem.</li> <li>• Identifikuje projevy netolerance a posoudí jejich důsledky pro jednotlivce i společnost.</li> </ul> |                                                                                                                                          | <b>Svět kolem nás</b> – Spolupráce evropských zemí. Tolerance a respekt k odlišnostem. Mezinárodní organizace a jejich úloha. Ochrana obyvatelstva při mimořádných událostech. Násilné chování. Agresor a oběť. |  |
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Přesahy do                                                                                                                               | Přesahy z                                                                                                                                                                                                       |  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Multikulturní výchova</b> – kulturní rozmanitost, tolerance, respekt, vztahy mezi kulturami</li> <li>• <b>Výchova demokratického občana</b> – demokratické principy, občanská odpovědnost, spolupráce</li> </ul>                                                                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zeměpis</li> <li>• Dějepis</li> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Cizí jazyk</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zeměpis</li> <li>• Dějepis</li> <li>• Český jazyk a literatura</li> <li>• Cizí jazyk</li> </ul>                                                                        |  |

|                                                                                                                                                                                                                        |  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Mediální výchova</b> – aktuální dění, vyhledávání a posuzování informací</li> <li>• <b>Environmentální výchova</b> – globální souvislosti a odpovědnost člověka</li> </ul> |  |  |
|                                                                                                                                                                                                                        |  |  |

Tercie

2 h týdně, P

### Člověk jako jedinec

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozliší vývojové změny fyzické, psychické a sociální,</li> <li>• vysvětlí vliv prožitých událostí na formování osobnosti,</li> <li>• přijímá a respektuje rozdíly mezi lidmi jako přirozený jev,</li> <li>• pojmenuje hlavní znaky jednotlivých vývojových období,</li> <li>• respektuje odlišnosti lidí, vytváří si kladný vztah k sobě i k ostatním lidem,</li> <li>• vysvětlí význam motivace pro dosahování dobrých výsledků činnosti,</li> <li>• popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru,</li> <li>• vysvětlí rozdíl mezi pojmy vjem, smyslové vnímání, sociální vnímání, myšlení, myšlenková operace, paměť, pozornost, hra, práce, city,</li> <li>• vysvětlí součinnost smyslových orgánů,</li> </ul> | <p><b>Osobnost</b><br/>Vývoj osobnosti a sebepojetí. Období dospívání. Vlastní identita a sebepoznání. Vlastnosti osobnosti. Schopnosti a dovednosti.</p> <p><b>Psychické procesy a stavy</b><br/>Vnímání a poznávání. Myšlení. Paměť. Učení. Pozornost.</p> <p><b>Člověk v sociálních vztazích – osobnostní část</b><br/>Stres a jeho zvládání. Emoce a jejich regulace.</p> |

| <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná chybné tendence při vnímání druhých lidí a uvede způsoby, jak je minimalizovat,</li> <li>• navrhuje nové způsoby řešení problémů,</li> <li>• procvičuje různé druhy paměti a určí svůj typ paměti,</li> <li>• využívá poznatky při vlastním učení,</li> <li>• vysvětlí rozdíly funkcí levé a pravé hemisféry,</li> <li>• uplatňuje vhodné způsoby zvládnání stresových situací, navrhuje způsoby řešení konfliktů a reguluje své emoce,</li> <li>• uplatňuje pravidla zdravého života, posoudí svůj aktuální zdravotní stav a uvede, kdy je vhodné obrátit se na odborníka,</li> <li>• pečuje o své zdraví po stránce duševní i tělesné,</li> <li>• uplatňuje pravidla správné životosprávy,</li> <li>• vysvětlí význam relaxace a volí její vhodnou formu,</li> <li>• pojmenuje základní emoce.</li> </ul> |                                 |                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|
| <b>Průřezová témata</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Přesahy do</b>               | <b>Přesahy z</b>                |
| <b>Osobnostní a sociální výchova</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvoj schopností poznávání</li> <li>• sebepoznání a sebepojetí</li> <li>• seberegulace a sebeorganizace</li> <li>• psychohygiena</li> <li>• kreativita</li> <li>• řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li> <li>• hodnoty, postoje, praktická etika</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Český jazyk a literatura</b> | <b>Český jazyk a literatura</b> |

## Člověk ve společnosti

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                       | Učivo                                                                                                                                                                   |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>vyjadřuje a prosazuje své názory způsobem přiměřeným situaci,</li> <li>vyjmenuje asertivní práva a povinnosti a uplatňuje je v praxi,</li> <li>asertivně vyjadřuje pochvalu a objektivní kritiku a přijímá je od druhých,</li> <li>vysvětlí význam vzájemné spolupráce,</li> <li>posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole a v obci,</li> <li>dodržuje společně stanovené zásady v třídním kolektivu,</li> <li>vysvětlí význam dodržování pravidel v životě člověka,</li> <li>zodpoví potřebu dodržování pravidel pro fungování společnosti.</li> </ul> |                                                       | <b>Člověk v sociálních vztazích</b><br>Asertivita a přiměřené prosazování.<br>Konflikt a jeho řešení. Mezilidské vztahy.<br>Spolupráce. Pravidla společenského soužití. |  |
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Přesahy do                                            | Přesahy z                                                                                                                                                               |  |
| <b>Osobnostní a sociální výchova</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>poznávání lidí</li> <li>mezilidské vztahy</li> <li>komunikace</li> <li>kooperace a kompetice</li> <li>řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li> <li>hodnoty, postoje, praktická etika</li> </ul> <b>Výchova demokratického občana</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Český jazyk a literatura</b><br><br><b>Dějepis</b> | <b>Český jazyk a literatura</b><br><br><b>Dějepis</b>                                                                                                                   |  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• občanská společnost a škola</li> </ul> <p><b>Multikulturní výchova</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kulturní difference</li> <li>• lidské vztahy</li> <li>• princip sociálního smíru a solidarity</li> </ul> |  |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

## Člověk, stát a hospodářství

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Učivo                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• porovná dnešní život a život v minulosti z hlediska předností a negativ,</li> <li>• popíše a vysvětlí základní funkce a principy dělby práce,</li> <li>• popíše vývoj výroby a výrobní proces a rozliší výrobní a nevýrobní odvětví,</li> <li>• popíše způsoby, kterými prodávající získávají zákazníky,</li> <li>• vysvětlí podstatu fungování trhu zboží a trhu práce,</li> <li>• vysvětlí propojenost firem a domácností,</li> <li>• porovná cenu a kvalitu při nákupu zboží,</li> <li>• vysvětlí význam práce jako hlavního zdroje příjmů,</li> <li>• popíše základní principy tržního hospodářství a rozliší pojmy nabídka, poptávka a trh,</li> <li>• kriticky posoudí mediální informace a vyjádří svůj postoj k působení reklamy na chování lidí,</li> <li>• rozliší a porovná úlohu výroby, obchodu a služeb a uvede příklady jejich součinnosti.</li> </ul> | <p><b>Hospodaření</b></p> <p>Dělba práce. Potřeby a zdroje. Peníze a nakupování. Cena zboží a služeb. Peníze a hospodaření. Trh zboží a trh práce. Nabídka a poptávka. Výroba, obchod a služby. Reklama a spotřebitelské chování.</p> |

| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Přesahy do                                                                              | Přesahy z                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Mediální výchova</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</li> <li>interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</li> <li>fungování a vliv médií ve společnosti</li> </ul> <b>Osobnostní a sociální výchova</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li> <li>kooperace a kompetice</li> </ul> | <b>Matematika</b><br><br><b>Informatika</b><br><br><b>Dějepis</b><br><br><b>Zeměpis</b> | <b>Matematika</b><br><br><b>Informatika</b><br><br><b>Dějepis</b><br><br><b>Zeměpis</b> |

## Člověk, stát a právo

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>vysvětlí rozdíl mezi právními a morálními normami,</li> <li>vysvětlí pojmy právní vztah, právní řád a právní odvětví,</li> <li>rozliší účastníky právních vztahů,</li> <li>vyhledá příslušné právní normy,</li> <li>vysvětlí význam Ústavy ČR jako nejvyššího právního předpisu,</li> <li>rozliší moc zákonodárnou, výkonnou a soudní a přiřadí k nim příslušné státní orgány a jejich pravomoci,</li> <li>rozliší a porovná úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí,</li> <li>uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě státu,</li> </ul> | <b>Právní minimum</b><br>Pravidla a normy ve společnosti. Právní systém a právní řád. Právní vztahy.<br><br><b>Základy práva v České republice</b><br>Ústavní zákony. Státní symboly. Moc zákonodárná. Moc výkonná. Moc soudní. Listina základních práv a svobod. Politika. |

| <ul style="list-style-type: none"> <li>• přiměřeně prosazuje svá práva a respektuje při tom práva druhých,</li> <li>• rozliší principy levicových a pravicových politických stran a zařadí politické postoje či strany do politického spektra,</li> <li>• objasní účel důležitých symbolů našeho státu a popíše způsoby jejich používání.</li> </ul>                                                                                                                           |                                                                                 |                                                                                 |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--|
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Přesahy do                                                                      | Přesahy z                                                                       |  |
| <b>Výchova demokratického občana</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• občan, občanská společnost a stát</li> <li>• formy participace občanů v politickém životě</li> <li>• principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</li> <li>• občanská společnost a škola</li> </ul> <b>Osobnostní a sociální výchova</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• hodnoty, postoje, praktická etika</li> <li>• řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li> </ul> | <b>Český jazyk a literatura</b><br><br><b>Dějepis</b><br><br><b>Informatika</b> | <b>Český jazyk a literatura</b><br><br><b>Dějepis</b><br><br><b>Informatika</b> |  |

Kvarta

1 h týdně, P

### Člověk ve společnosti

| Očekávané výstupy | Učivo                                                      |
|-------------------|------------------------------------------------------------|
| Žák:              | <b>Občanství</b><br>Občan obce – práva a povinnosti občana |

| <ul style="list-style-type: none"> <li>• uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích,</li> <li>• případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem,</li> <li>• vyjmenuje základní lidská práva a uplatňuje je v reálných situacích,</li> <li>• posuzuje svá vlastní práva a práva jiných a respektuje je,</li> <li>• zdůvodní nutnost ochrany lidských práv,</li> <li>• objasní potřebu tolerance ve společnosti,</li> <li>• respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí,</li> <li>• zaujímá tolerantní postoje k menšinám,</li> <li>• posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.</li> </ul> | obce. Obecní úřad a veřejná správa. Občanská angažovanost a aktivní občanství. Lidská práva. Tolerance a respekt k odlišnostem. Mezilidské vztahy, komunikace a spolupráce. |                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Přesahy do                                                                                                                                                                  | Přesahy z                                             |
| <b>Osobnostní a sociální výchova</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• mezilidské vztahy</li> <li>• komunikace</li> <li>• řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li> <li>• hodnoty, postoje, praktická etika</li> </ul> <b>Výchova demokratického občana</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• občanská společnost a škola</li> <li>• občan, občanská společnost a stát</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Český jazyk a literatura</b><br><br><b>Dějepis.</b>                                                                                                                      | <b>Český jazyk a literatura</b><br><br><b>Dějepis</b> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• formy participace občanů v politickém životě</li> </ul> <p><b>Multikulturní výchova</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kulturní difference</li> <li>• lidské vztahy</li> <li>• etnický původ</li> <li>• princip sociálního smíru a solidarity</li> </ul> |  |  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |  |

## Člověk, stát a právo

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí,</li> <li>• uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu,</li> <li>• objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů,</li> <li>• vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat běžný život občanů,</li> <li>• přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí,</li> <li>• posoudí význam ochrany lidských práv a svobod,</li> <li>• objasní význam právní úpravy důležitých vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství),</li> </ul> | <p><b>Občanství</b><br/>Státní občanství – občan České republiky. Státní moc a její složky. Veřejná správa. Demokracie a volby. Lidská práva a svobody.</p> <p><b>Občan a právo</b><br/>Odvětví práva v ČR. Občanské právo v systému práva. Vlastnické právo – práva a povinnosti vlastníka. Ochrana majetku. Smlouvy a jejich uzavírání. Odpovědnost za škodu a povinnost k náhradě škody.</p> <p><b>Právní ochrana</b><br/>Orgány právní ochrany a sankce. Správní řízení. Přestupky. Trestní právo – trestné činy. Trestní právo – mladiství a děti mladší 15 let. Trestní právo – trestní řízení. Občanské soudní řízení.</p> |

| <ul style="list-style-type: none"><li>• provádí jednoduché právní úkony, vysvětlí jejich důsledky a uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy (osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci),</li><li>• dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a popíše rizika jejich porušování,</li><li>• rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů,</li><li>• rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady.</li></ul> |                                                                         |                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Přesahy do                                                              | Přesahy z                                         |
| <b>Výchova demokratického občana</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• občan, občanská společnost a stát</li><li>• formy participace občanů v politickém životě</li><li>• principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</li></ul> <b>Osobnostní a sociální výchova</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li><li>• hodnoty, postoje, praktická etika</li></ul>                                                                                                                                                      | <b>Dějepis</b><br><b>Český jazyk a literatura</b><br><b>Informatika</b> | <b>Dějepis</b><br><b>Český jazyk a literatura</b> |

Člověk, stát a hospodářství

| Očekávané výstupy | Učivo |
|-------------------|-------|
|-------------------|-------|

| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vyjmenuje základní zdroje příjmů a hlavní položky výdajů,</li> <li>• vyjmenuje základní typy daní/dávek a vysvětlí jejich význam,</li> <li>• rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady,</li> <li>• objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a tyto zásady uplatňuje ve svém jednání,</li> <li>• vysvětlí, jakou funkci plní banky a které služby občanům nabízejí,</li> <li>• rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje,</li> <li>• uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané,</li> <li>• na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu,</li> <li>• vyjádří svůj postoj ke kritériím životní úrovně.</li> </ul> | <b>Hospodaření</b><br>Stát a národní hospodářství. Státní rozpočet – příjmy a výdaje. Daně. Sociální zabezpečení a sociální systém státu. Banky a bankovníctví. Hospodaření domácností, firem a dalších ekonomických subjektů. Formy vlastnictví a ochrana duševního vlastnictví. Trh. Životní úroveň. Právní formy podnikání. |                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Přesahy do                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Přesahy z                                                         |
| <b>Osobnostní a sociální výchova</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li> <li>• hodnoty, postoje, praktická etika</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Matematika</b><br><br><b>Informatika</b><br><br><b>Zeměpis</b>                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Matematika</b><br><br><b>Informatika</b><br><br><b>Zeměpis</b> |

## Člověk a svět práce

| Očekávané výstupy                                                                                                                   | Učivo                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních cílů,</li> </ul> | <b>Volba povolání</b><br>Volba povolání a profesní orientace. Předpoklady a požadavky pro výkon povolání. Vstup na trh práce – brigáda |

| <ul style="list-style-type: none"><li>• orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí,</li><li>• posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy,</li><li>• prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.</li></ul> | a zaměstnání. Prezentace při vstupu na trh práce. Právní podmínky brigády. Pracovní smlouva – náležitosti, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele. |                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Přesahy do                                                                                                                                                  | Přesahy z                                                 |
| <b>Osobnostní a sociální výchova</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• sebepoznání a sebepojetí</li><li>• seberegulace a sebeorganizace</li><li>• komunikace</li><li>• řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li></ul>                                                                          | <b>Český jazyk a literatura</b><br><br><b>Informatika</b>                                                                                                   | <b>Český jazyk a literatura</b><br><br><b>Informatika</b> |

### Člověk jako jedinec

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání,</li> <li>• popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru,</li> <li>• zhodnotí význam různosti lidí, názorů a přístupů k řešení problémů,</li> <li>• uvede příklad životních hodnot určujících kvalitu života,</li> </ul> | <b>Osobnost a životní perspektiva</b><br>Sebepoznání a sebehodnocení. Charakterové a volní vlastnosti. Osobní přednosti a nedostatky. Sebedůvěra. Životní hodnoty a jejich hierarchie. Životní cíle a významná životní rozhodnutí. Sociální role. Osobní životní vize. |

| <ul style="list-style-type: none"><li>• posoudí souvislosti významných životních rozhodnutí,</li><li>• vyhodnotí své sociální role z hlediska důležitosti, obtížnosti, trvalosti, pravidel a přínosů,</li><li>• sestaví si osobní hierarchii životních hodnot,</li><li>• vyjádří postoj k návrhu své osobní životní vize a podmínkám jejího dosažení.</li></ul> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Přesahy do                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Přesahy z                       |
| <b>Osobnostní a sociální výchova</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• sebepoznání a sebepojetí</li><li>• seberegulace a sebeorganizace</li><li>• mezilidské vztahy</li><li>• řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li><li>• hodnoty, postoje, praktická etika</li></ul>                                                                              | <b>Český jazyk a literatura</b>                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Český jazyk a literatura</b> |
| <b>Člověk a rodinný život</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                 |
| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                 |
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• vyjmenuje a vysvětlí role členů rodiny a hodnoty důležité pro rodinné soužití,</li><li>• posoudí vztahy mezi rodiči a dětmi, včetně otázek lásky a porozumění,</li><li>• posoudí možné příčiny krizí v rodině, včetně rozvodu, a hledá vhodná řešení,</li></ul>                                             | <b>Rodina a zákony</b> <p>Rodina a její význam. Role členů rodiny. Vztahy mezi rodiči a dětmi – práva a povinnosti. Hodnoty rodinného soužití. Krize v rodině. Rozvod a jeho dopady na děti a rodinné vztahy. Domácí násilí a jeho prevence. Hospodaření rodiny. Rodičovství a výchova dětí.</p> |                                 |

| <ul style="list-style-type: none"> <li>• zhodnotí rizika domácího násilí a na příkladech uvede možnosti jeho prevence,</li> <li>• vyhodnotí současnou ekonomickou zatíženost rodiny a posoudí možná opatření, včetně správného zacházení a hospodaření s penězi rodiny,</li> <li>• posoudí kvality rodičů a jejich předpoklady pro výchovu dětí.</li> </ul> |                                 |                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Přesahy do                      | Přesahy z                       |
| <b>Osobnostní a sociální výchova</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• mezilidské vztahy</li> <li>• komunikace</li> <li>• řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li> <li>• hodnoty, postoje, praktická etika</li> </ul>                                                                                                                           | <b>Český jazyk a literatura</b> | <b>Český jazyk a literatura</b> |

**Mezinárodní vztahy,  
globální svět**

| Očekávané výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů,</li> <li>• uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování,</li> <li>• uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory,</li> <li>• uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva,</li> </ul> | <b>Evropská unie a globální svět</b><br>Občanství Evropské unie – práva občana EU. ČR jako součást Evropské unie. Globalizace – projevy, klady a zápory. Globální problémy současnosti. Vztah globálních a lokálních problémů. Mezinárodní spolupráce. Mezinárodní terorismus. Aktuální dění doma a ve světě. Kulturní a životní rozdíly mezi zeměmi. |

| <ul style="list-style-type: none"><li>• objasní souvislosti globálních a lokálních problémů,</li><li>• uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni (v obci, regionu),</li><li>• uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání,</li><li>• zdůvodní potřebu vzájemné spolupráce mezi zeměmi,</li><li>• vyhledává a interpretuje informace o aktuálním dění doma i ve světě,</li><li>• popíše rozdíly mezi obyvateli jednotlivých zemí a vysvětlí je v souvislosti s různými životními a kulturními podmínkami.</li></ul> |                                                                       |                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| Průřezová témata                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Přesahy do                                                            | Přesahy z                                                             |
| <p><b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• objevujeme Evropu a svět</li><li>• jsme Evropané</li></ul> <p><b>Multikulturní výchova</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• kulturní difference</li><li>• lidské vztahy</li><li>• etnický původ</li><li>• princip sociálního smíru a solidarity</li></ul> <p><b>Mediální výchova</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</li><li>• interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</li></ul>                                | <p><b>Zeměpis</b></p> <p><b>Dějepis</b></p> <p><b>Informatika</b></p> | <p><b>Zeměpis</b></p> <p><b>Dějepis</b></p> <p><b>Informatika</b></p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• fungování a vliv médií ve společnosti</li> </ul> <p><b>Environmentální výchova</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• lidské aktivity a problémy životního prostředí</li> <li>• vztah člověka k prostředí</li> </ul> |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

V Otrokovicích dne 31. 8. 2026

Mgr. Ivo Kramář v. r., ředitel školy

Zpracovala: Mgr. Ivana Maňátková